647510 **0101210C1041** **Seat No :________**

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination
June/July-2022 (Old Course)
SANSKRIT P4 HITOPADESH-MITRALABH (CORE)

Time: 2:30 Hours **Marks: 70**

Instructions:
1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો: (૦૮)

Que-1(A) Translate any two of the following Paragraph : (08)

(१) अथ तेन व्याधेन तण्डुलकणान् विकीर्य जालं विस्तीर्णम् सह प्रच्छन्नो भूत्वो स्थित:। तस्मिन्नेव काले चित्रग्रीवनामा कपोतराज: सपरिवारोवियतिविसर्प स्तांस्तण्डुलकणानवलोकयामास। तत: कपोतराज स्तण्डुलकणलुब्धान्कपोतान् प्रत्याह – कुतोऽत्र विर्जनवने तण्डुलकणानां संभव:। तन्निरुप्यतां तावत। भद्रमिदं न पश्यामि। प्रायेणानेन तण्डुलेकणलोभेनास्माभिरपि तथा भवितव्यम्।

(२) तदत्र सरसि स्नात्वा सुवर्णक्ङ्कणं गृहाण। ततो यावदसौ तद्वच: प्रतीतो लोभात्त् सर: स्नातुं प्रविशति तावन्महापङ्के निमग्न: पलायितुमक्षम:। पङ्के पतितं द्दष्टवा व्याध्रोऽवदत् – 'अहह! महापङ्के पतितोऽसि। अतस्त्वामहमुत्थापयामि। इत्युक्त्वा शनै: शनै: उपगम्य तेन व्याघ्रेण धृत: स पान्थोऽचिन्तयत्।

न धर्मशास्त्रं पठतीति कारणं
न चापि वेदाध्ययनं दुरात्मन:।
स्वभाव एवात्र तथाऽतिरिच्यते
यथा प्रकृत्या मधुरं गवां पय:॥

(३) एकदा सा लीलावती रत्नावलीकिरणकर्बुरे पर्यङ्के तेन वणिकपुत्रेण सह विश्रम्भालापै: सुखासीन। तमलक्षितो पस्थित: पतिमवलोक्य सहसोत्थाय केशेष्वाकृष्य गाढमालिङगय चुम्बिवती। तेनावसरण जारश्च कलायत:। उक्त च-

उशना वेद यच्छास्रं यच्च वेद बृहस्पति:।
स्वभावेनैव तच्छास्त्रं स्त्रीबुद्धौ सुप्रतिष्ठतम्॥

(४) अस्ति कान्यकुब्ज विषये वीरसेनो नाम राजा। तेन वीरपुरनाम्नि नगरे तुङ्गबलो नाम राजपुत्रो भोगपति: कृत:। स च महाधनस्तरुण एकदा स्वनगरे भ्राम्यन्न नतिप्रौठयौवनां लावण्यवतीं नाम वणीक्पुत्रवधूमालो कयामास। तत: स्व हर्म्यँ गत्वा स्मराकुलमतिस्तस्या: कृते दूतीं प्रषितवान्।

પ્રશ્ન-૧(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભે સમજાવો. (૦૬)

Que-1(B) Explain with reference to the context (Any Two) (06)

(१) ज्ञानं भार: क्रिया विना।
(२) न बन्धुमध्ये धनहीनाजीवनम्।
(३) अहो निर्धनता सर्वापदामास्पदम्।
(४) प्रकृतिसिद्धभिदं हि महात्मनाम्।

પ્રશ્ન-૨ ભારતીય કથાસાહિત્યનો પરિચય આપીને, પ્રાણીકથાનું સ્વરૂપ વર્ણવો. (૧૪)

Que-2 Explain the nature of Indian story telling literature and discuss the form of animal (table) literature. (14)

અથવા/OR

પ્રશ્ન-૨ હિતોપદેશના રચયિતા નારાયણ પંડિતનો પરિચય આપો.

Que-2 Give an Introduction of Hitopadesh's Authour 'Pandit Narayan'.

પ્રશ્ન-૩ પ્રાણીકથાનો ઉદ્દ્ભવ અને વિકાસ સમજાવો. (૧૪)

Que-3 Explain the origin and development of the fable literature. (14)

અથવા/OR

પ્રશ્ન-૩ 'મિત્રલાભ' ની કથાઓ આદર્શમિત્રનું ચિત્ર રજૂ કરે છે. – આ વિધાનનું સમર્થન કરો.

Que-3 Justify the statement "stories of miltralabh" present Ideal picture of friendship.

પ્રશ્ન-૪ मृगश्रृगालश्च – હરણ અને શિયાળની કથા તેમજ તેનો બોધ સમજાવો. (૧૪)

Que-4 Explain with didactic the story of मृगश्रृगालश्च|. (14)

અથવા/OR

પ્રશ્ન-૪ भैरव व्याधस्य कथा (સંચયશીલ શિયાળની કથા) અને તેમાંથી પ્રાપ્ત થતો બોધ સમજાવો.

Que-4 Explain with didactic the story of भैरवव्याध:।.

પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)

Que-5 Write short notes on any Two of the following: (14)

(१) हितोपदेशस्य शैली
(२) हितोपदेशे विद्याप्रशंसा
(३) हितोपदेश: शीर्षकस्य यथार्थता
(४) कर्पूरतिलकस्य कथा

****